

För kännedom:

Kommunfullmäktige
Partiernas gruppleddare
Kommundirektören

Till:

Kommunstyrelsen
Barn- och utbildningsnämnden
Kultur- och fritidsnämnden
Miljö- och byggnadsnämnden
Socialnämnden
Stadsbyggnadsnämnden
Överförmyndarnämnden
Kost- och servicenämnden
E-nämnden

Grundläggande granskning 2019

Revisorerna granskar årligen all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområden. Revisionens uppgift enligt kommunallagen är att ge underlag till fullmäktiges prövning om:

- Verksamheten sköts ändamålsenligt
- Verksamheten ur ekonomisk synvinkel sköts tillfredsställande
- Räkenskaperna är rättvisande
- Den interna kontrollen är tillräcklig

I den grundläggande granskningen ingår att följa verksamheten löpande under året genom att ta del av grundläggande dokument och det löpande flödet av ärenden och beslut. Delårsrapport och årsredovisning granskas för att bedöma hur resultaten förhåller sig till fullmäktiges mål för den ekonomiska hushållningen.

Som en del av den grundläggande granskningen genomför revisorerna nämndbesök för att övergripande diskutera nämndens arbete med styrning, uppföljning och kontroll.

I bifogad revisionsrapport redogörs för våra samlade iakttagelser. Vi vill lyfta fram följande synpunkter:

- Samtliga nämnder har i viss utsträckning tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom mätetalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styr signaler till verksamheten. Vi anser dock att detta bör förbättras ytterligare.
- Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är översiktlig, bedömer vi att nämndernas interna ekonomistyrning är tillräcklig men vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att ledamöterna ges tillräckligt med tid för inläsning av de ekonomiska rapporterna innan de behandlas i kommunstyrelsen.
- För att åtgärder som beslutas av kommunstyrelsen, med utgångspunkt i mål- respektive ekonomiska uppföljningar, ska fungera som styrmedel rekommenderar vi kommunstyrelsen att arbeta fram rutiner som säkerställer att dessa uppdrag återrapporteras till kommunstyrelsen.

- Nämnderna har en struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi men vi anser dock att den kan förbättras. Vi anser vidare att nämndernas delaktighet kan bli större och att arbetet med riskanalysen bör förbättras.
- Under hösten har allvarliga brister inträffats inom kommunstabens verksamhet uppdagats vilket inte fångats upp i något kontrollsystem. Vår bedömning är att kommunstyrelsens arbete med den interna kontrollen är otillräcklig och måste förbättras. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att skyndsamt utarbeta kontrollmoment för den interna verksamheten inom kommunstaben som förhindrar att liknande händelser kan ske igen.
- Vi har konstaterat att ingen av nämnderna har lämnat en samlad bedömning eller analys av hur väl nämndens interna kontroll fungerat för året vilket vi anser bör göras inte minst för att underlätta för ett kontinuerligt förbättringsarbete.
- E-nämnden saknar risk- och väsentlighetsanalys, internkontrollplan och uppföljning vilket vi anser är allvarligt och vi uppmanar e-nämnden att skyndsamt ta fram och besluta om dessa dokument.
- Arbetet med kompetensförsörjningsfrågor i kommunen bör vara högt uppe på kommunens agenda.

Utöver ovanstående vill vi särskilt lyfta fram följande för respektive nämnd/styrelse:

Barn- och utbildningsnämnden

- Barn- och utbildningsnämnden behöver fortsätta att prioritera arbetet med kompetensförsörjningen inom sina verksamheter.
- Fortsätta arbetet med att synliggöra Barnkonventionen i all verksamhet.
- Att barn- och utbildningsnämnden som helhet är mer delaktig i revisorernas grundläggande granskning kommande år.

Kultur- och fritidsnämnden

- Att kultur- och fritidsnämnden som helhet är mer delaktig i revisorernas grundläggande granskning kommande år.

Miljö- och byggnämnden

- Miljö- och byggnämnden bör fortsätta att förbättra samarbetet och dialogerna med stadsbyggnadsnämnden.

Socialnämnden

- Socialnämnden bör fortsätta att arbeta med kompetensförsörjningen på bred front för att klara framtida rekryteringsbehov.

Stadsbyggnadsnämnden

- Stadsbyggnadsnämnden behöver fortsätta att förstärka sitt korruptionsförebyggande arbete.

Kommunstyrelsen

- Kommunstyrelsen bör ta ett större övergripande ansvar för att det finns en god intern kontroll i kommunen då bifogad granskning identifierat brister samt funnit att det finns relativt stor variation i hur nämnderna hanterar internkontrollerna. Det finns allt att vinna på att ha ett mer likartat arbetssätt.

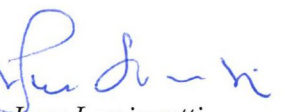
Revisorerna överlämnar härmed granskningsrapporten för kännedom och yttrande. Yttrande från styrelse och nämnder önskas senast den 31 maj 2020.

Samma dag som ovan

För Luleå kommuns revisorer

Rolf Höglund
Ordförande, nämndsansvarig
stadsbyggnadsnämnden,
miljö- och byggnämnden
kommunstyrelsen

Lars Lassinantti
Vice ordförande,
nämndsansvarig
barn- och
utbildningsnämnden
överförmyndarnämnden,
kommunstyrelsen

Lars Anehagen
nämndsansvarig
kommunstyrelsen

Robert Edin
nämndsansvarig
kommunstyrelsen

Bernt Johansson
nämndsansvarig
kommunstyrelsen

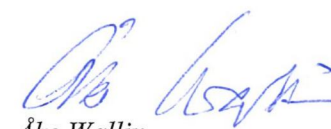
Folke Sundberg
nämndsansvarig
socialnämnden,
kommunstyrelsen

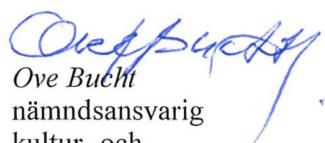
Christer Johansson
nämndsansvarig
kommunstyrelsen

Josef Esberg
nämndsansvarig
kommunstyrelsen

Åke Wallin
nämndsansvarig
kommunstyrelsen

Ove Bucht
nämndsansvarig
kultur- och
fritidsnämnden
kommunstyrelsen

Grundläggande granskning

Revisionsrapport

Luleå kommun

KPMG AB

2020-02-26

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Inledning/bakgrund	4
2.1	Syfte och revisionsfråga	4
2.2	Avgränsningar	5
2.3	Revisionskriterier	5
2.4	Metod	5
3	Barn- och utbildningsnämnden	6
3.1	Målstyrning	6
3.2	Ekonomistyrning	6
3.3	Intern kontroll	7
3.4	Övriga frågor	7
3.5	Risker	10
4	Kultur- och fritidsnämnden	12
4.1	Målstyrning	12
4.2	Ekonomistyrning	12
4.3	Intern kontroll	13
4.4	Övriga frågor	14
4.5	Risker	15
5	Miljö- och byggnadsnämnden	17
5.1	Målstyrning	17
5.2	Ekonomistyrning	17
5.3	Intern kontroll	18
5.4	Övriga frågor	19
5.5	Risker	20
6	Socialnämnden	21
6.1	Målstyrning	21
6.2	Ekonomistyrning	21
6.3	Intern kontroll	22
6.4	Övriga frågor	22
6.5	Risker	25
7	Stadsbyggnadsnämnden	27
7.1	Målstyrning	27
7.2	Ekonomistyrning	27
7.3	Intern kontroll	28

Luleå kommun

Grundläggande granskning

2020-02-20

7.4	Övriga frågor	28
7.5	Risker	29
8	Överförmyndarnämnden	30
8.1	Målstyrning	30
8.2	Ekonomistyrning	30
8.3	Intern kontroll	31
8.4	Övriga frågor	31
9	Kost- och servicenämnden	32
9.1	Målstyrning	32
9.2	Ekonomistyrning	33
9.3	Intern kontroll	33
9.4	Riskanalys	34
9.5	Övrigt	34
10	E-nämnd	34
10.1	Målstyrning	35
10.2	Ekonomistyrning	35
10.3	Intern kontroll	35
11	Kommunstyrelsen	36
11.1	Målstyrning	36
11.2	Ekonomistyrning	37
11.3	Intern kontroll	38
11.4	Övriga frågor	40
11.5	Risker	41

1 Sammanfattning

Vår sammanfattning redovisas i form av rekommendationer:

- Samtliga nämnden har i viss utsträckning tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom mätetalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styrsignaler till verksamheten. Vi anser dock att detta bör förbättras ytterligare.
- Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är översiktlig, bedömer vi att nämndernas interna ekonomistyrning är tillräcklig men vi rekommenderar kommunstyrelsen att säkerställa att ledamöterna ges tillräckligt med tid för inläsning av de ekonomiska rapporterna innan de behandlas i kommunstyrelsen.
- För att åtgärder som beslutas av kommunstyrelsen, med utgångspunkt i mål- respektive ekonomiska uppföljningar, ska fungera som styrmedel rekommenderar vi kommunstyrelsen att arbeta fram rutiner som säkerställer att dessa uppdrag återspeglaras till kommunstyrelsen.
- Nämnderna har en struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi men vi anser dock att den kan förbättras. Vi anser vidare att nämndernas delaktighet kan bli större och att arbetet med riskanalysen bör förbättras.
- Under hösten har allvarliga brister inträffats inom kommunstabens verksamhet uppdragets vilket inte fångats upp i något kontrollsystem. Vår bedömning är att kommunstyrelsens arbete med den interna kontrollen är otillräckligt och måste förbättras. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att skyndsamt utarbeta kontrollmoment för den interna verksamheten inom kommunstaben som förhindrar att liknande händelser kan ske igen.
- Vi har konstaterat att ingen av nämnderna har lämnat en samlad bedömning eller analys av hur väl nämndens interna kontroll fungerat för året vilket vi anser bör göras inte minst för att underlätta för ett kontinuerligt förbättringsarbete.
- Vi har konstaterat att e-nämnden inte har någon internkontrollplan för 2019 och därmed inte gjort någon uppföljning. Det saknas även en risk- och väsentlighetsanalys. Vi anser att detta är allvarligt och rekommenderar e-nämnden att skyndsamt ta fram och besluta om dessa dokument.
- Kompetensförsörjningen i kommunen bör vara högt uppe på kommunens agenda.

2 Inledning/bakgrund

Kommunallagen (KL 9 kap 9§) ger uttryck för att revisorerna årligen ska granska all verksamhet som bedrivs inom nämndernas verksamhetsområde.

Grundläggande granskning är den granskning som varje år genomförs avseende styrelse och nämnder. Den grundläggande granskningen är till sin karaktär en löpande insamling av fakta och iakttagelser. Granskningen ska ge underlag för att bedöma styrelsens och nämndernas styrning, uppföljning och kontroll, säkerhet i redovisningssystem och rutiner samt måluppfyllelse, för att kunna uttala sig i ansvarsfrågan.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

2.1 Syfte och revisionsfråga

Det övergripande syftet med den grundläggande granskningen är att bedöma om styrelse och nämnder har skapat förutsättningar för tillräcklig styrning uppföljning och kontroll av verksamheten.

Den grundläggande granskningen har utöver fokusområdena mål/målpåfyllelse, ekonomistyrning och intern kontroll även beaktat nämndernas egna riskanalyser och hot mot verksamheten. Denna information är ett viktigt bidrag till revisorernas riskanalys inför kommande verksamhetsår.

2.2 Avgränsningar

Grundläggande granskning till den del som avser delårsbokslut och årsbokslut redovisas i särskilda rapporter.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om rutinerna uppfyller
— kommunallagen

2.4 Metod

- Dokumentstudier (genomgång av protokoll, verksamhetsplaner m.m.)
- Dialog med nämnder och styrelser

I årets grundläggande granskning har varje styrelse/nämnd fått frågor skickat till sig. Frågorna har besvarats och analyserats inför träffar så att svaren i sig också utgör underlag för samtalet.

Utöver frågorna och svaren som behandlats vid mötet har det funnits utrymme för nämndens ledamöter att informera om de risker och hot som finns för nämndens verksamhet både på kort och lång sikt. Denna del utgör i sin tur viktig input i revisorernas riskanalys. Granskningen har genomförts genom dialog med styrelse/nämnd kring i förväg utskickade frågor. Svaren har verifierats utifrån den dokumentation som finns. Detta innebär att kommentarerna nedan ska ses utvecklingsmöjligheter och avvikelser att beakta.

Ordförande, samt nämndsansvarig revisor och ersättare har deltagit i träffar med nämnderna. Vid träffen med kommunstyrelsen deltog samtliga kommunrevisorer.

Granskningen har utförts av Eva Henriksson och Camilla Strömbäck.

2020-02-20

3 Barn- och utbildningsnämnden

3.1 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt målen	☒	☐	☐	☐	Se verksamhetsplan (VEP) 2019
1.2	Har nämnden/styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara	☒	☐	☐	☐	Se verksamhetsplan (VEP) 2019
1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser	☒	☐	☐	☐	Se delårsrapport (DÅR) 2, 2019

Kommentarer: Nämnden har nio mål under 2019 varav sju mål är prioriterade av kommunfullmäktige medan två av målen är nämndens egna mål. I verksamhetsplanen för 2019 har nämnden kompletterat med ett eller flera måttal till varje mål. Vi bedömer att nämnden har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom måttalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styrsignaler till verksamheten. Vi anser dock att detta kan förbättras ytterligare.

3.2 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
2.1	Budget-prognos-utfall	☒	☐	☐	☐	Redovisas i verksamhetsberättelse helår samt i delårsrapport 1 och 2 (samt månadsrapport)
2.2	Frekvens och kvalitet på rapporteringen	☒	☐	☐	☐	Månatlig fullständig rapportering till nämnd. Följer prognos-utfall noggrant. Se månadsrapporter.
2.3	Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser	☒	☐	☐	☐	Åtgärdsplaner upprättas på alla nivåer i organisationen om verksamheterna inte klarar resultatet inom befintliga resurser (verksamhetschefs åtgärdsplan rapporteras i månadsrapport, rektors åtgärdsplan kommuniceras med ekonom).

Kommentarer: I delårsrapport nummer två redovisar nämnden ett överskott på 9,8 mkr för perioden och prognostiserar en budget i balans vid årsskiftet. Inom nämndens område finns dock interna avvikelser och nämnden arbetar aktivt med åtgärdsplaner där underskott finns. Ledamöterna anser att de får bra uppföljningar på nämnderna. Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är översiktlig, bedömer vi att nämndens interna ekonomistyrning är tillräcklig.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning	Ja	Nej	Del-vis	Vet ej	Kommentarer
3.1	Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll	☒ ☐	☐	☐	☐	Se dokument Internkontrollplan och riskbedömning riktlinje Luleå kommun
3.2	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen	☒ ☐	☐	☐	☐	Se dokument BUN:s organisation och rutin.
3.3	Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys	☒ ☐	☐	☐	☐	I förvaltningens ledningsgrupp och i nämnden.
3.4	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	☒ ☐	☐	☐	☐	Rapporteras delår och helår, se Uppföljning Internkontroll delår 2, 2019.
3.5	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	☒ ☐	☐	☐	☐	Vid delår och helår, se Uppföljning Internkontroll delår 2, 2019.

3.3 Intern kontroll

Kommentarer: Vi anser att det finns en struktur och ett systematiskt arbete med intern kontroll i kommunen men att det bör förbättras. Nämnden har implementerat detta och har planeringsdagar höst och vår där bland annat arbete med riskidentifiering görs. Därlyfter nämnden upp hur de vill jobba och förvaltningen återkommer därefter med förslag. Det har även genomförts utbildningsdagar. Där har de arbetat i grupper och "spånat" fritt. Förvaltningen har därefter tagit fram förslag på kontrollmoment och nämnden har varit delaktig i viktandet/riskvärderingen. Resultatet från internkontrollen rapporteras till nämnden vid delårsuppföljning samt i samband med årsredovisningen. Vi bedömer att nämnden har en god struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi men att delaktigheten och arbetet med riskanalysen kan förbättras ytterligare.

3.4 Övriga frågor

Fråga 1

Revisorerna har i en granskning om måluppfyllelse konstaterat att Luleå kommun har en välutvecklad resursfördelningsmodell som är konstruerad för att främja en likvärdig skola men att det finns åsikter om att resursfördelningsmodellen inte är tillräcklig för skolor där större omtag måste ske. Hur arbetar nämnden med att förbättra förutsättningarna för de skolor som har sämst måluppfyllelse?

Barn- och utbildningsnämndens svar:

Totala andelen elever som är behöriga till yrkesförberedande program till gymnasiet har ökat från 86,5 föregående år till 87,7 för läsåret 2018–19. Pojkarnas behörighet har ökat från 84,3 till 86,9% och flickornas behörighet minskat marginellt från 89,1 till 89 %, detta innebär att skillnaden mellan pojkar och flickor minskat när det gäller andelen behöriga till gymnasiet. Pojkars behörighet ökar på sex av tio enheter och flickors behörigheter ökar på fyra enheter. Grundskolans ledning genomför tillsammans med rektorerna under läsåret 2019–20 fördjupad analys och resultatdialog avseende flickors och pojkars studieresultat. Skillnader mellan skolområdena kvarstår.

© 2018 KPMG AB. All rights reserved.

Documentclassification: KPMG Confidential

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

Åtgärder genomförs i verksamheten för att öka behörigheten till gymnasieskolan och måluppfyllelsen i samtliga årskurser på kort och lång sikt. Systematiskt arbete pågår avseende tre prioriterade utvecklingsområden. När det gäller tillgängliga lärmiljöer använder skolorna en beprövad modell i arbetet. Kompetensutveckling sker genom bland annat kollegialt lärande samt föreläsningar för samtlig personal inom grundskolan 2019 och 2020.

För att förbättra undervisningens kvalitet fortsätter arbetet med tydlig lektionsstruktur och likvärdiga rutiner i verksamheterna. Det systematiska kvalitetsarbetet har nu större fokus på undervisningens kvalitet. För att kunna ge elever tidigare stöd förbereder verksamheten för att genomföra de obligatoriska kartläggningarna, bedömningsstöden och nationella prov i tidiga årskurserna. Systematiska kompetensutvecklingsinsatser och ett kollegialt lärande för hela grundskolan genomförs och kommer att fortsätta under de kommande åren. Den nya grundskoleorganisationen har resulterat i att utbytet mellan rektorerna ökat och att resultatdialoger tillämpas i kvalitetsarbetet på områdeschefsnivå.

Systematiskt arbete pågår för digitalisering med både införande av olika systemstöd och utveckling samt av användandet av digitala läromedel. Skolor deltar även i pilotprojekt med att utvärdera digitala läromedel, vilket blir ett underlag för beslut om framtida val och kom munlicenser för digitala läromedel. Vissa skillnader i likvärdighet mellan skolorna har upp märksammats när det gäller användandet av digitala läromedel och verktyg vilket förvaltningen nu genomför åtgärder för att öka.

Några av de prioriterade skolorna har haft extra möjligheter att anställa andra yrkesgrupper såsom socialpedagoger.

Strukturförändringarna som föreslagits i samband med effektiviseringar i förvaltningen har syftat till att resursen personal ska användas för att stärka elevernas behov.

Samverkan med Socialförvaltningen sker i olika forum med syfte att öka andelen behöriga elever och för ökad måluppfyllelse.

Det sker även en samverkan med Stadsbyggnadsförvaltningen avseende ändamålsenliga och tillgängliga lärmiljöer för att ge eleverna bra förutsättningar för lärande.

Fråga 2

Grundskolan har ganska nyligen fått en ny organisation. Hur anser ni att detta har fungerat så här långt?

Barn- och utbildningsnämndens svar:

Extern utredning pågår och blir klar under hösten och organisationen är i förändring. Det som upplevdes som problem med grundskolans tidigare organisation har förbättrats. Styrning och ledning av grundskolan genom chefsstruktur och områdesindelning upplevs positivt och kortare beslutstider ger större effektivitet. Risken att tre områdeskulturer bildas motverkas genom ett arbetssätt som syftar till att öka likvärdigheten mellan skolområdena. Flertalet rektorer upplever att de fått närmare till sin närmaste chef och att de kan få mer kollegialt utbyte. Gemensamt utvecklingsarbete förenklas och kan skapa ökad likvärdighet för elever.

Arbete med resurscentrums organisation pågår i dialog med grundskolans verksamhet men är ännu inte klar.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

Fråga 3

Barnkonventionen blir lag 1 januari. Har ni inom BUN diskuterat vad lagen innebär för BUN?
Barn- och utbildningsnämndens svar på mötet:

Hela skollagen är i linje med barnkonventionen. Det har jobbat med detta hela tiden men det går naturligtvis att gå ännu längre. Det kan uttryckas tydligare i styrdokumentet.

I september 2019 togs barnkonventionen upp på en utbildningsdag för nämnden.

Samverkan med stadsbyggnads (säkra skolvägar) behöver bli tydligt och är viktigt i sam band med tex skolnedläggningar.

Verksamheten deltar vid regelbundna utbildningsdagar med Umeå universitet vid tex för ändring i lagar.

Fråga 4

Skolinspektionen skall som statlig myndighet gör regelbundna tillsyn, regelbundna kvalitetsgranskningar och tematiska kvalitetsgranskningar. Har nämnden kommit i beröring på något sätt med skolinspektionen som är nämndens tillsynsmyndighet?

Barn- och utbildningsnämndens:

Skolinspektionen var på besök i höstas gällande gymnasiet. Frågor som likvärdighet i gymnasieutbildningen samt hur följer kommunen upp behandlades.

Verksamheten fick med beröm godkänt!

Fråga 5

Har ni diskuterat rektorernas och skolledarnas arbetssituation/arbetsmiljö på ett konkret sätt i nämndens arbete?

Barn- och utbildningsnämndens:

En utbildning genomfördes i våras för alla rektorer och skolchef. Tillgänglig lärmiljön är ett fokusområde för nämnden. Många rektorer har inte möjlighet att gå in i arbetslag och stötta. Det är en brist att tiden inte räcker till. Det kräver prioritering hos rektorerna dvs välja vad som är viktigt.

Fråga 6

På vilket sätt har nämnden bidragit till svaren i revisionens enkät angående grundläggande granskning 2019?

Barn- och utbildningsnämndens:

Nämnden har inte varit delaktig. Enkäten är besvarad av ordförande och skolchef. Nämnden har fått materialet inför mötet. Vi rekommenderar att hela nämnden är delaktig i besvarandet av frågeställningar inför kommande års grundläggande granskning.

Fråga 7

Hur har nämnden identifierat riskmomenten som finns upptagna i Bruttolistan för intern kontroll? Har nämnden i sin helhet deltagit vid framställningen av bruttolistan? Hur följer nämnden upp resultatet av kontrollmomenten?

Barn- och utbildningsnämndens:

Nämnden har planeringsdagar höst och vår där bland annat arbete med riskidentifiering görs. Där lyfter nämnden upp hur de vill jobba och förvaltningen återkommer därefter med förslag.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

Det har även genomförts utbildningsdagar. Det har arbetat i grupper och "spånat" fritt. Förvaltningen har därefter tagit fram förslag på kontrollmoment och nämnden har varit delaktig i viktandet/riskvärderingen.

Fråga 8

Elevhälsan och budget (verksamhetsplan 2019) Följer utvecklingen inom dessa två områden det ni räknade med i verksamhetsplanen för 2019? Resurscentrum har mer pengar än de använder, har nämnden budgeterat för mycket?

Barn- och utbildningsnämndens:

Elevhälsan har en ny organisation. Det har varit många skolenheter och därför svårt med kontinuitet. Ett minskat antal enheter leder till en mer närvarande elevhälsa där elevhälso personalen tillbringar mindre tid i bilen. Elevhälsan finns på två nivåer *inom varje rektorsområde och *vid resurscentrum (specialister). Det finns vakanser på resurscentrum vilket föranlett överskott och man kan ställa sig frågan gör vi det vi ska? I samråd med personalen har man kommit fram till att man kan göra mer med mindre pga ett effektivare arbete.

Fråga 9

"Antalet anmälningar om hot och våld i skolan fortsätter att öka stort under det första halvåret" 2019. enligt Arbetsmiljöverket. Arbetsmiljöverket gjorde en stor undersökning 2013 – 2016 vilket väcker frågan hur och i vilken omfattning skolorna har beredskap för utvecklingen. Av studien framgår att 41 % av anmälarna uppgav att det var läraren eller annan skolpersonal som hade kränkt.

Barn- och utbildningsnämndens svar:

Nämnden känner inte igen att de ökade arbetsmiljöproblemen gäller för Luleå. Det kom mer förvisso fler anmälningar nu än tidigare men det beror till stor del på att eleverna vet att de ska anmäla (de uppmanas att anmäla). I Luleå görs anmälningarna i systemet LISA och det är genomfört ett arbete för att mörkertalet ska minska.

Fråga 10

Sekretessärenden – hur hanteras dessa?

Barn- och utbildningsnämndens svar:

Ärendena delas ut i rummet (dvs de får en kod så de kan logga in i systemet). Endast nämnden får närvara och efter ärendet försvinner materialet från systemet. Lärarnas ansvar är viktigt och det är bra att nämnden håller frågan om sekretess högt. Nämnden får löpande rapporter om personuppgiftsincidenter och ledamöterna intresserar sig för dessa frågor.

Fråga 11

Områdena Hertsön/Örnäset har "dåliga" resultat- varför? (dock ej dåligt i förhållande till sals) Socioekonomisk skillnad kräver annat arbetssätt – kan resursfördelningsmodellen kompensera för detta?

Barn- och utbildningsnämndens svar:

Modellen är utvecklad och innehåller fördelningen utifrån socioekonomi. Modellen kan naturligtvis förfinas ytterligare. Resursfördelningsmodellen inkl socioekonomisk viktning är beslutad av nämnden. Nämnden följer upp resultat via kvalitetsarbetet, som redovisas

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20
till nämnd och där nämnden sätter upp kvalitetsmål för nästkommande år. Nämnden är även involverad via nyckeltalen.

3.5 Risker

Redogör för de allvarligaste risker och hot mot verksamheten som ni ser framför både på lång och kort sikt.

Ledamöterna nämner brist på behöriga lärare, likvärdig skolgång samt tillgång till elevhälsa som exempel på risker framöver. Barn- och utbildningsnämnden hänvisar även till riskanalysen av bruttolistan för internkontrollen. Högst riskvärde får momentet "Registrering och uppföljning av elevers frånvaro/närvaro". Kontrollmomentet har funnits flera år tidigare. Registreringen av elevernas frånvaro har ökat men är fortfarande inte fullständig så konsekvensen bedöms enligt riskanalysen vara fortsatt hög.

4 Kultur- och fritidsnämnden

4.1 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten	Ja	N ej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt målen	X	☐	☐	☐	Arbete inför verksamhetsplan skedde i de tidigare båda nämnderna. Den nya nämnden tog vid från och med 2019. Beslut om verksamhetsplan togs på Kultur-och Fritidsnämndens sammanträde 2019-01-21
1.2	Har nämnden/styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara	X	☐	☐	☐	
1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser	X	☐	☐	☐	<ul style="list-style-type: none"> • Beslut om borttag av statistik i delårsrapport vid felaktig rapportering av besöksstatistik vid ett badhus ett beslut på nämnden den 2019-09-30 • Nämnden påpekade att det var höga värden av koldioxid, lokala resor 2019-05-27 samt 2019-09-30 (delårsrapportering)

Kommentarer: Arbetet med verksamhetsplanen för 2019 genomfördes i de båda tidigare nämnderna. Den nya nämnden tog vid från och med 2019. Beslut om verksamhetsplan togs på KFN:s sammanträde 2019-01-21. Nämnden har totalt elva mål varav sju är prioriterade från kommunfullmäktige. I verksamhetsplanen har nämnden kompletterat målen med mätetal, ett eller flera för varje mål. Vid måluppföljning analyseras avvikelser och åtgärdas beroende på vad det är. Tex beslutade nämnden om borttagande av felaktig statistik i delårsrapporten. Nämnden har även påpekat två gånger 2019-05-27 samt 2019-09-30 att det varit höga värden av koldioxid, lokala resor. Vi bedömer att nämnden i viss utsträckning har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom mätetalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styrsignaler till verksamheten. Vi anser dock att detta kan förbättras ytterligare.

4.2 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk upp-	Ja	N ej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
2.1	Budget-prognos-utfall	X	☐	☐	☐	Redogörelse för budget, prognoser under året samt utfall. Ack jan-okt 2019 beslutades 2019-10-28 bifogas utskicket till revisor.

2020-02-20

2.2	Frekvens och kvalitet på rapporteringen	X	☐	☐	☐	<p>Frekvens; Mars, april, maj, juni, juli, augusti, september, oktober, november, december. Redovisning sker på förvaltnings/nämnds nivå samt avdelningsnivå.</p> <p>Ekonomi redovisas med:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budget årsvis • Budget för perioden • Faktiskt utfall för perioden • Avvikelse från budget
2.3	Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser	X	☐	☐	☐	Felbudgeterat vi årets början, beslut om revidering gjordes på nämnd 2019-05-27

Kommentarer: I delårsrapport nr två redovisar nämnden ett överskott på 5,0 mkr för perioden och prognostiserar ett överskott på 2,4 mkr vid årsskiftet. Ledamöterna anser att de får bra uppföljningar på nämnderna. Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är översiktlig, bedömer vi att nämndens interna ekonomistyrning är tillräcklig.

4.3 Intern kontroll

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
3.1	Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll	X	☐	☐	☐	Kommunen har en övergripande riktlinje för internkontroll
3.2	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen	X	☐	☐	☐	Verksamhetsplan 2019-2021 beslutades på nämnden 2019-01-21. Internkontrollplanen ska redovisas vid varje delårsuppföljning.
3.3	Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys	X	☐	☐	☐	Arbetsgrupp bestående av båda förvaltningars medarbetare genomförde analys. Nämnden för nya förvaltningen var inte bildad vid tillfället. Internkontrollen beslutades av nämnden i och med fastställande av verksamhetsplanen 2019-2021 på nämnden den 2019-01-21
3.4	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	☐	☐	X	☐	Vid delårsrapportering ska internkontroll redovisas. Senaste redovisning av internkontroll genomfördes 2019-10-28 Avvikelse på uppföljning då det inte skedde 2019-05-27 eller 2019-09-30. Internkontrolluppföljning genomfördes 2019-10-28
3.5	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	☐	X	☐	☐	Nämnden gav direktiv om en förbättrad redovisning gällande avtalstrohet den 2019-10-28. Nämnden gav också direktiv m uppföljning av GDPR vid sammanträdet.

Kommentarer: Internkontrollen redovisas vid varje delårsuppföljning. Arbetsgrupp bestående av medarbetare från både fritids- och kulturförvaltningen genomförde analysen.

2020-02-20

Nämnden för den nya förvaltningen kultur- och fritidsförvaltningen var inte bildad vid tillfället. Internkontrollen beslutades av nämnden i och med fastställande av verksamhetsplanen 2019–2021. Vid delårsrapportering ska internkontroll redovisas. Vi konstaterar att nämnden är aktiv och fattar beslut vid konstaterade avvikelser. Vi bedömer att nämnden har en struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi men nämnden saknar en egen rutin/tillämpningsanvisning gällande internkontrollen. Vi anser också att delaktigheten och arbetet med riskanalysen kan förbättras ytterligare.

4.4 Övriga frågor

Fråga 1

Revisionen har genomfört en granskning av kommunens konsthantering och fann att hanteringen var otillräcklig. Redogör för de åtgärder som är vidtagna med anledning av granskningen samt vilka som är på gång.

Kultur- och fritidsnämndens svar:

Vid Kultur- och Fritidsnämndens sammanträde 2019-10-28 informerades nämnden om det pågående arbetet med konstpolicy, ett nytt register för kommunens konstsamling samt inventeringen av kommunens konstsamling. Ett nytt system finns för register av konstverk som är igång inom kort, en omfattande konstpolicy beräknas vara klart efter årsskiftet och inventeringen är påbörjad. Inventeringen beräknas ta mycket arbetstid och resurser i anspråk men nämnden kommer att uppdateras fortlöpande. Nämnden ska också fastställa mellan vilka tidsintervall kommunens konstsamling skall inventeras.

Fråga 2

Vid förra årets grundläggande granskningar av Fritids- respektive Kulturnämnden lyftes följande farhågor; Hur ser ”nya” nämnden på dessa områden?

”Sammanslagningen med kulturnämnden kan medföra risk att vissa verksamheter kommer i skymundan”

Kultur- och fritidsnämndens svar:

En sammanslagning tar flera år innan man helt kan säga att vi är sammanslagna i alla bemärkelser. Den ekonomiska resursfördelningen mellan kulturområdet och fritidsområdena är densamma som innan sammanslagningen förutom att Navets verksamhet nu är igång. Arbetet med ”En Dörr In” för föreningsbidrag är en viktig pusselbit för sammanslagningen. Likaså att nämnden fortsatt strävar efter att verksamheten utvecklas inom både kulturområdet och fritidsområdet under de kommande åren.

”Kultursatsningar både i ekonomiska- och volymmässiga termer har i huvudsak begränsats till stadsområdet och Hägnan, medan kommunens landsbygd har försummats.”

Kultur- och fritidsnämndens svar:

Kultur- och fritidsnämnden beaktar stad- och landperspektivet både i fråga om effektiviseringar liksom nya satsningar. Den politik vi för på området skärgård är inte enbart en besöksnärlingsfråga utan också en viktig del av landsbygdsutvecklingen i Luleå, nämnden följer noga skärgårdens utveckling och vi är glada för mycket positiva resultat för år 2019. Särskilt noterbart är Kultur- och Fritidsnämndens investeringsplan för 2019–2021 där vi valt att göra flera investeringar på landsbygden. Nytt omklädningsrum på Råneå IP 2020 och Ny biblioteksbus 2022 för att nämna ett par. Gamla Kulturnämnden gav också ett uppdrag om att utreda möjligheten till mer öppet bibliotek i Råneå 2019, den satsningen tar längre tid än vad nämnden hade hoppats på men nämnden ser fram emot detta. Det är alltså några beslut och uppdrag som tilldelats under 2019

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20
och beskriver inte all verksamhet som nämnden är delaktig i.

Fråga 3

Tas någon hänsyn till lokala konstnärer i konstplanen?

Kultur- och fritidsnämndens svar:

Nej, inte i dagsläget men det ska bli ett politiskt beslut.

Fråga 4

Vid förra grundläggande granskningen lyftes det faktum att det fanns risk att vissa politiska områden skulle komma i skymundan efter sammanslagningen. Hur har det gått?

Kultur- och fritidsnämndens svar:

Nämnden har fungerat bra och har haft ett helhetstänk. Det har dock varit oro på förvaltningsnivå vilket nämnden borde ha beaktat innan. Det lyftes dock inte som ett problem/en risk från förvaltningen innan problemen uppstod. Det ska dock beaktas framledes så det inte uppstår problem igen. Första året måste ses som en "prövotid" för den nya nämnden. Det var mycket nytt för alla (nya områden) men ledamöterna upplever att de tagit hand om varandra och hjälpt varandra på ett bra sätt.

4.5 Risker

Redogör för de allvarligaste risker och hot mot verksamheten som ni ser framför er, både på lång och kort sikt.

Kultur- och fritidsnämndens svar:

Samhällets utveckling

- Brist på unga arrangörer
- Brist på unga ledare
- Demografin i kommunen

Nämndens roll som normbyggare

- Jämställdhet kopplat till civilsamhället, ska nämnden styra eller stödja föreningars arbete med jämställdhet

Ekonomiska förutsättningar

- Minskade ekonomiska förutsättningar ställer krav på effektiviseringar. Utmaningen ligger i att genomföra effektiviseringar med bibehållen kvalitet och fortsatt bidra positivt till utvecklingen av Luleå.

Nämndens arbete med långsiktig planering och strategiska beslut

- Kultur- och Fritidsnämnden har sett behovet av att arbeta mer strategiskt med handlingsplaner på nämnds nivå för att stärka nämndens arbete rörande Vision 2050. Det finns ett behov av att besluta om en politisk handlingsplan i form av en Kultur- och Fritidsplan för att komplettera Luleå Kommuns Översiktsplan.

Från mötet framkom även att följande planer finns:

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

Kulturplan 3 år

Fritidsplan 3 år - nämndens ansåg att dessa båda kanske borde vara på 4 år?

Utvecklingsplaner -längre sikt

Översiktsplan 30 år

Biblioteksplan 4 år

Plan för tekniken i kulturens hus 10 år

(Konstgräsplaner ska bytas var 3.e år)

Nämnden anser också att de behöver jobba med investeringsplaner på längre sikt än 3 år. Nämnden är även fastighetsägare.

2020-02-20

5 Miljö- och byggnadsnämnden

5.1 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt målen	☒	☐	☐	☐	Under våren har planeringsdagar för nämnden genomförts i syfte att identifiera mål och uppdrag för kommande treårsperiod. Verksamhetsplan för nämnden har beslutats i augustinämnd.
1.2	Har nämnden/styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara	☒	☐	☐	☐	Ja, alla mått är mätbara.
1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser	☒	☐	☐	☐	Nämnden har i sin löpande uppföljning av ekonomi, verksamhet och personal inte sett någon avvikelse som föranlett särskilda åtgärder eller analys. Uppföljningen sker genom månatlig ekonomiuppföljning, delårsrapportering och årsberättelse.

Kommentarer: Under våren har planeringsdagar för nämnden genomförts i syfte att identifiera mål och uppdrag för kommande treårsperiod. Verksamhetsplan för nämnden har beslutats vid nämnden i augusti. Nämnden har totalt nio mål varav fem är prioriterade av kommunfullmäktige. Vi bedömer att nämnden i viss utsträckning har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom mätetalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styrsignaler till verksamheten. Vi anser dock att detta kan förbättras ytterligare.

5.2 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
2.1	Budget-prognos-utfall	☒	☐	☐	☐	Uppföljningen sker genom månatlig ekonomiuppföljning, delårsrapportering och årsberättelse.
2.2	Frekvens och kvalitet på rapporteringen	☒	☐	☐	☐	Redovisas vid 3 tillfällen/år enligt centrala instruktioner, Där 1 per 30/4, Där 2 per 31/8 samt i verksamhetsberättelsen (helår). MBN har utöver det månatlig uppföljning av det ekonomiska utfallet.
2.3	Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser	☒	☐	☐	☐	Under året lyfts avvikelser som behöver hanteras. I år har bland annat budget för bostadsanpassning diskuterats för att strategiskt tänkt över hur ett troligt scenario med ökade kostnader ska hanteras på avdelningen/nämnden.

2020-02-20

Kommentarer: Uppföljningarna redovisas av tjänstepersoner på plats vid sammanträdena och sker vid tre tillfällen/år enligt centrala instruktioner, Delårsrapport ett per 30/4, Delårsrapport två per 31/8 samt i verksamhetsberättelsen (helår). MBN har dessutom månatlig uppföljning av det ekonomiska utfallet vilket vi anser är bra. I delårsrapport nr två redovisar nämnden ett överskott på 1,9 mkr för perioden och prognostiserar ett överskott på 0,8 mkr vid årsskiftet. Ledamöterna anser att de får bra uppföljningar på nämnderna. Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är översiktlig, bedömer vi att nämndens interna ekonomistyrning är tillräcklig.

5.3 Intern kontroll

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
3.1	Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll	☒	☐	☐	☐	
3.2	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen	☒	☐	☐	☐	Bifoga nämndens/styrelsens senaste internkontrollplan. Se bilaga.
3.3	Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys	☒	☐	☐	☐	Arbetet med internkontrollplan startar med en bruttolista med risker som finns i verksamheten. Dessa klassas utifrån kommunens "Riktlinje Intern kontrollplan och riskbedömning". De risker som prioriteras och har högt riskvärde tas med i den interna kontrollen. Bruttolista bifogas.
3.4	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	☒	☐	☐	☐	Rapportering görs i delår per 20/4, 31/8 samt årsberättelsen. Eventuella avvikelser lyfts när de identifieras till nämnd, inga avvikelser har rapporterats under året.
3.5	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	☒	☐	☐	☐	Vid behov tas sådana beslut.

Kommentarer: Arbetet med internkontrollplan startar med en bruttolista med risker som verksamheten har tagit fram och som de anser finns i verksamheten. Dessa klassas utifrån kommunens "Riktlinje Intern kontrollplan och riskbedömning". De risker som prioriteras och har högt riskvärde tas med i den interna kontrollen. Nämnden är delvis delaktig. Rapportering bland annat görs i årsberättelsen. Eventuella avvikelser lyfts när de identifieras till nämnd, inga avvikelser har rapporterats under året. Vi konstaterar att nämnden har ambition att vara aktiv och fatta beslut vid konstaterade avvikelser men då inga avvikelser rapporterats har inga beslut fattats. Vi bedömer att nämnden har en struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi. Dock saknar nämnden egen rutin/tillämpningsanvisning gällande intern kontrollen. Vi anser också att delaktigheten och arbetet med riskanalysen kan förbättras ytterligare.

5.4 Övriga frågor

Fråga 1

I förra årets grundläggande granskning påtalade revisionen den ökade risk för otillbörlig påverkan som kan uppstå på grund av sammanslagningen av nämnder, samt risker till styrning som nämnden kan utsättas för. Nämnden skriver i sitt yttrande att det har genomförts ett stort arbete kring otillbörlig påverkan och jäv vilket legat till grund för en riskbedömning där ett antal åtgärder, som kommer att minimera risken för otillbörlig påverkan, fastställts. Redogör för dessa.

Miljö- och byggnämndens svar:

I ny organisation som Miljö- och bygg nu tillhör, Stadsbyggnadsförvaltningen, har jävsfrågan varit en viktig utgångspunkt. Det har medfört att avdelningschef är direkt underställd kommundirektör och inte förvaltningschef för att undanröja jävsförhållanden som kan uppstå när verksamheten gör tillsyn internt inom kommunen.

Vid samlokalisering i nya lokaler har Miljö- och bygg placerats med den verksamhet som man inte har tillsyn på, dvs GIS/Geodata. Detta främst för att externt visa att frågan är viktig.

Synpunkter vid sammanträdet:

Jävsfrågan har varit upp förra året och även detta år. Nämnden måste vara "på tå" och kommer jobba vidare med detta. Kommunjuristen är ombedd att hålla utbildning med konkretiserade exempel kopplat till nämndens verksamhet. Nämndsledamöterna är noga med att meddela jäv så det fungerar bra. Webbutbildning finns nu och alla verksamheter ska genomgå dem och ledamöterna anser att det är lämpligt att även politikerna genomför den. Vid samlokalisering i nya lokaler har Miljö- och bygg placerats med den verksamhet som man inte har tillsyn på, dvs GIS/Geodata. Detta främst för att externt visa att frågan är viktig. Att personalen som ska granskas inte sitter tillsammans med den som ska granska är en markering.

Fråga 2

Hur ser det ut gällande kompetensförsörjningen?

Miljö- och byggnämndens svar:

Det ser bra ut för närvarande. Att anställa samhällsplanerare med samhällsjurisk kunskap har visat sig fungera utmärkt. Det finns hög kompetens på avdelningen och det har skett en stor förbättring inom organisationen jämfört med några år sedan.

SBN har uttryckt att de tycker att vissa saker tex planärenden har tagit tid men nu sker tex mer dialog innan planer kommer till så vissa problem är redan klarlagda vilket nämnden ser positivt på. De anser att lösningen är att förbättra samverkan vilket har skett.

Nämnden är glad över att stadsarkitekten tillträtt. Stadsarkitekten deltar i samhällsplanering och samverkar.

Fråga 3

Hur har ni jobbat med uppdraget 2020? Styr signaler till förvaltningen?

Miljö- och byggnämndens svar:

Det kommer ständigt nya lagar och regler (tex tobakslagens rökförbud) och det påverkar

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

direkt verksamheterna och har krävt förändrad resursfördelning samt nya arbetssätt. Nämnden har genomfört en behovsutredning vilket är ett viktigt redskap för kommande planering. I utredningen sammanfattas de åtaganden som finns och hur resurserna ser ut. Det har resulterat i ett antal timmar per lagområde. Detta sammanfattar vad nämnden har att spela med. Det har även fungerat som stöd för eventuell ökning av avgifterna.

5.5 Risker

Redogör för de allvarligaste risker och hot mot verksamheten som ni ser framför er, både på lång och kort sikt.

Miljö- och byggnämndens svar:

Bostadsanpassningen kommer troligen att öka vilket innebär ökade kostnader. Allt fler väljer att bo kvar hemma längre.

Verksamheten kan inte hålla den takt som nämnden beslutat om gällande enskilda avlopp så nämnden kommer fundera över vilka risker detta för med sig.

Enligt nämndens bruttolista för internkontroll så har fem moment fått riskvärde 12 vilket är det högsta enligt nämnden riskbedömning. Dessa kontrollmoment är "Kontrollera och säkerställ att dataskyddsförordningen (GDPR) följs", "Myndighetsrisker – kontroll av fattade beslut om miljöstraffavgift, byggsanktionsavgift och åtalsanmälningar", "Myndighetsrisker – kontroll av behöriga", "Risker för fel i finansiell rapportering" samt "Risker i ineffektiva processer – följa upp beslutade handläggningsrutiner".

6 Socialnämnden

6.1 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt målen	☐ X	☐	☐	☐	Både utarbetat i workshopform och beslutat
1.2	Har nämnden/styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara	☐ X	☐	☐	☐	Varje mål har ett eller flera mätetal
1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser	☐ X	☐	☐	☐	Ja, exempelvis vad gäller målet ”tillgång till bostad/bostäder för socialnämndens målgrupper”.

Kommentarer: Nämnden har vid två tillfällen arbetat i workshopsform gällande hur kommunfullmäktiges mål ska tolkas och vilka egna mål som ska finnas. Tjänstepersonerna har tagit fram förslag på hur dessa kan mätas. Nämnden har totalt elva mål varav sex är prioriterade av kommunfullmäktige. I verksamhetsplanen för 2019 har nämnden kompletterat med ett eller flera mätetal till varje mål. Vi bedömer att nämnden i viss utsträckning har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom mätetalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styrsignaler till verksamheten. Vi anser dock att detta kan förbättras ytterligare.

6.2 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
2.1	Budget-prognosutfall	☐ X	☐	☐	☐	Budget beslutas i december årligen, månadsvis redovisas utfall och årets prognos i månadsrapport.
2.2	Frekvens och kvalitet på rapporteringen	☐ X	☐	☐	☐	Nämnden får månadsrapport varje månad (exkl juli) samt delårsrapporter tertialvis samt verksamhetsberättelse vid årets slut. Under 2019 har månadsrapporten utvecklats med nya nyckeltal (vårddyg, hemsjukvårdspatienter) och könsuppdelad statistik.
2.3	Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser	☐ X	☐	☐	☐	I förslagen till beslut framgår alltid vilka åtgärder som ska vidtas för att uppnå budget i balans om underskott prognostiseras.

Kommentarer: I delårsrapport nummer två redovisar nämnden ett underskott på 14,4 mkr för perioden och prognostiserar en budget i balans vid årsskiftet. Enligt delårsrapporten pågår inom nämndens verksamhetsområden ett arbete där budget,

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

prognos och uppföljningar ses över månatligen. Ledamöterna anser att de får bra uppföljningar på nämnderna. Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är väldigt översiktlig, bedömer vi att nämndens interna ekonomistyrning är tillräcklig.

6.3 Intern kontroll

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
3.1	Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll	☒	☐	☐	☐	LK riktlinjer intern kontroll
3.2	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen	☒	☐	☐	☐	Se bilaga 1, uppföljning delår 2 där både kontrollmoment och uppföljning ingår.
3.3	Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys	☒	☐	☐	☐	Inför 2018 års internkontrollplan genomfördes en grundlig riskanalys med fokus på strategiska risker och risker kopplade till måluppfyllnaden. Inför år 2019 riskbedömdes samma bruttolista. Inför 2020 kompletteras bruttolistan med krav och mål i lag och föreskrift där SoL och LSS prioriteras.
3.4	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	☒	☐	☐	☐	Ja, i delårsrapporter och i verksamhetsberättelse.
3.5	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	☒	☐	☐	☐	Ja, i åiterrapporteringen framgår vilka åtgärder som planeras att vidtas vid avvikelser/brister.

Kommentarer: Det finns kommunövergripande riktlinjer för internkontroll och fastställd årlig plan för uppföljning. Inför 2018 års internkontrollplan genomfördes enligt nämnden en grundlig riskanalys med fokus på strategiska risker och risker kopplade till måluppfyllnaden. Inför år 2019 riskbedömdes samma bruttolista. Inför 2020 kompletteras bruttolistan med krav och mål i lag och föreskrift där SoL och LSS prioriteras. Resultat från arbetet med internkontroll redovisas till nämnden i delårsrapporter och i verksamhetsberättelsen. I dessa åiterrapporteringar redovisas de åtgärder som planeras att vidtas vid avvikelser/brister. Vi bedömer att nämnden har en struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi. Dock saknar nämnden en egen rutin/tillämpningsanvisning gällande internkontrollen. Vi anser även att delaktigheten och arbetet med riskanalysen kan förbättras ytterligare.

6.4 Övriga frågor

Fråga 1

Revisorerna har genomfört en granskning av värdegrunden inom äldreomsorgen. Den sam-

Luleå kommun

Grundläggande granskning

2020-02-20

manfattande bedömningen var att socialnämnden behöver stärka sitt arbete gällande styrning och uppföljning avseende den nationella värdegrunden för äldreomsorgen. Socialnämnden sa sig instämma med revisionens uppfattning i stort och meddelade att åtgärder är vidtagna för att stärka detta arbete. Beskriv vilka åtgärder som vidtagits under 2019.

Socialnämndens svar:

De åtgärder som har vidtagits under 2019 är:

1. Utredning av äldreomsorgens kvalitet. Arbete pågår med att utreda och komma med konkreta förslag på hur vi ska arbeta för att höja kvaliteten inom äldreomsorgen. Arbetet leds av ansvarig vid KLF.
2. Verksamhetsutvecklare håller på att ta fram en utbildning i den nationella värdegrunden och utbildningsinsatser kommer påbörjas under nästa år 2020.
3. Revidera introduktionsmaterialet för enhetschefer, biståndshandläggare och vårdpersonal så att det inkluderar nationella värdegrunden och avvikelser.
4. Implementera utbildningsmaterialet av avvikelser till enhetschefer och baspersonal i vård och omsorg. E-learning i avvikelser är tillgänglig 29 april. Områdescheferna utbildar enhetschefer och enhetscheferna utbildar i sin tur sin personal, samt tydliggör hur vi ska jobba med avvikelser.
5. Rutin för avvikelser har reviderats. I revideringen har vi skrivit in hur medarbetare ska agera/var hen kan vända sig när denne inte anser att ansvarig chef gjort rätt bedömning gällande avvikelserapportering.
6. Nya styrande dokument framöver ska framöver alltid kopplas mot värdegrunden. "Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande (värdegrund). (Socialtjänstlagen 5 kap, 4 §.)"
7. Vi har kompletterat årshjulet inför år 2020 med att den nationella värdegrunden är en stående punkt på dagordningen på ledningsmöten/APT.
8. Vi har kompletterat vår egenkontroll inför år 2020 med nationella värdegrunden.
9. Mätetalen som gäller kvalitén för brukarna är klar för 2020 och beslutad i Socialnämnden: andelen brukare som är nöjda med bemötande, förtroende och trygghet. Nästa steg i arbetet är inför nästa år gå ut med de nya mätetalen så att det blir tydligt i hela organisationen.
10. Kommungemensamt arbete för chefsstöd finns med utbildning av ledarfilosofin. Chefsstöd finns även att tillgå via Kommunhälsan.
11. Arbete pågår ständigt med att optimera vikarieanskaffningen. Det är ett kvalitetsarbete med ständiga förbättringar.
12. Information om den nationella värdegrunden och en länk till Socialstyrelsen är inlagd på Luleå kommuns hemsida: <https://www.lulea.se/omsorg--stod/aldre-senior.html>
13. Servicedeklarationerna ska bli välkända i organisationen. Dessa tas upp i stödpersonutbildningen och finns även med i egenkontrollen. Ska även finnas i pappersform i varje grupplokal/personalrum. Detta är ett arbete som pågår.

Fråga 2

I granskningen av rutiner för placeringar i familjehem fann revisionen att nämnden inte

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

hade tillräcklig styrning och uppföljning för att säkerställa att placeringar av barn och ungdomar i familjehem hanteras på ett ändamålsenligt och rättssäkert sätt. Socialnämnden skriver i sitt yttrande att den egenkontrollplan som upprättats 2019-02-01 kommer att avhjälpa vissa brister. Hur går arbetet med denna egenkontroll?

Socialnämndens svar:

Nämnden bifogar Kvalitetsdokument Uppföljning 2019-10-25 av plan för egenkontroll – Familjehemsvården. Egenkontrollplanen innehåller ett antal moment som ska kontrolleras, beskriver hur kontrollerna ska ske samt vem som är ansvarig. Kommentarer från genomförda uppföljningar noteras.

Fråga 3

Under sommarmånaderna upplevdes värmen som ett stort problem för de äldre på vissa boenden. Det saknades till exempel fläktar med mera. Har nämnden någon strategi inför nästa sommar?

Socialnämndens svar:

Efter den varma sommaren 2018 har förvaltningen upprättat en handlingsplan (Handlingsplan vid värmebölja daterad 2019-02-08) och vidtagit åtgärder i enlighet med denna. Handlingsplanen är framtagen specifikt för socialförvaltningen och innehåller information, checklistor och råd för olika aktörer i organisationen. Handlingsplanen innehåller också förslag på vad vilka beredskapsåtgärder som bör vidtas på kort sikt samt ett mer långsiktigt, strategiskt plan.

Fråga 4

Hur är tillgången på vikarier, hur klaras semestrarna?

Socialnämndens svar:

Förvaltningen klarar inte semestrarna utan de nyanlända. De gör ett bra jobb men ibland finns språkproblem. SFI räcker inte hela vägen utan det behövs mer. Det har även funnits en växande rasism bland vissa brukare på boenden. Det är inte acceptabelt och är enhetschefernas uppgift att ta tag i detta. AMF – samarbete angående Serviceassistenter – personer som går på försörjningsstöd hjälper till i vården – intresse har väckts.

Fråga 5

Hur går upphandling av HVB och behandlingshem till?

Socialnämndens svar:

Nämnden följer SKL:s riktlinje vid upphandling av HVB/SIS och behandlingshem. Nämnden har även varit och besökt HVB-hem för att se hur det fungerar.

Fråga 6

Enligt en IVO-rapport tas tar boendebesluten för lång tid, vad gör nämnden?

Socialnämndens svar:

Nämnden jobbar med frågan och har under året fått ett antal nya bostäder. De upplever dock att de är lite i händerna på SBN och att det händer för lite och för långsamt. Enligt en tidningsartikel har en person väntat 16 månader på boende plats. Individerna har tackat nej av olika anledningar. Nu redovisas statistiken på individnivå så nämnden kan se skälen till ej verkställda beslut. Det upplevs som en stor förbättring!

2020-02-20

Det byggs nytt boende på kronan samt på Bergnäset (LuleBo) och Florakulle (Galären).

Fråga 7

Klarar hämnnden en hackerattack?

Socialnämndens svar:

Granskningen av loggkontrollerna var ingen uppmuntrande läsning. Mycket arbete har lagts ner och det fungerar bra nu.

Fråga 8

Nämnden har fått ett stort sparbeting, klarar nämnden det utan att kvaliteten i verksamheten försämras?

Socialnämndens svar:

De effektiviseringar som genomförs ska ej påverka brukaren och kvaliteten. Överlag har det rört sig om tex lokaler. Vissa anser dock att det påverkar kvaliteten. Det är inte alla gånger som kvalitet förbättras av mer pengar.

Fråga 9

Enligt IVO 3/5 19 har nämnden brustit i ledning och styrning inom öppenvården. Handlingsplaner har omfattande brister, insatser har inte genomförts och nämnden har inte hanterat utlämnande av handlingarna korrekt. Hur ser läget ut nu?

Socialnämndens svar:

Genomförda åtgärder har redovisats och ordföranden varit på återkopplingsmöte med IVO. De fick positiva signaler gällande vidtagna åtgärder. Fortfarande saknas dock systematisk uppföljning. Arbetet fortsätter.

Det fördes också en diskussion runt *digitaliseringens effekter på brukare* på mötet. Ledamöterna anser att det både finns ris och ros. Vad händer på kort och lång sikt? Får vi ut det vi tror vi får via digitalisering? Vilken tid tar det av personerna på golvet? Mycket krångel med att lära sig nytt! I vissa fall ses stor hjälp av digitaliseringen tex trygghetskameran.

Det samtalades även runt Länkarna – finns dessa kvar idag? Mötet konstaterade att missbruket är ett helt annat än tidigare och omfattar andra droger. Det finns även nya former av missbruk tex spelmissbruk. Det finns inget facit då alla lösningar är unika.

Nämnden önskar ibland att regionen tar större ansvar för missbruksproblemen. Det är svårt med öppenvårdsinsatser. Det är oftast för sent! Gällande ungdomar så är det svårt att få med föräldrarna då även de kan ha ett eget missbruk.

6.5 Risker

Redogör för de allvarligaste risker och hot mot verksamheten som ni ser framför er, både på lång och kort sikt.

Socialnämndens svar:

Enligt nämnden är en stor utmaning kompetensförsörjningen i synnerhet på lång sikt. För närvarande råder god balans även inom bristyrken som sjuksköterskor och socionomer medan det är svårt att rekrytera utbildade undersköterskor och stödassistenter.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

På mötet framkom fler risker:

Ekonomi är ett problem – hur klara av ett ökat behov tillsammans med en budget som inte ökar lika mycket.

Hemtjänsten – hur klara de ökade behoven samtidigt med krav på effektiviseringar? Inom området har även lönerna börjat gå upp vilket ytterligare försvårar. Det måste till ett samarbete med regionen "nära vård" och det behövs samarbete runt individen.

Enligt nämndens riskanalys av kontrollmomenten så har ett kontrollmoment fått riskvärdet 16 vilket innebär hög sannolikhet och stor konsekvens. Det är kontrollområdet "Säkerställa efterlevnad av utredningsprocessen inom missbruksvården". Därefter har ett flertal kontrollmoment fått riskvärde 12 i riskbedömningen.

7 Stadsbyggnadsnämnden

7.1 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt målen	x	☐	☐	☐	Mål och mått är med i verksamhetsplanen som beslutas av nämnden.
1.2	Har nämnden/styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara	x	☐	☐	☐	Ja samtliga har angivna mått. Dock sker mätningen inte alltid i samband med resp. uppföljningstillfälle, vissa mått kan endast mätas efter årsskiftet.
1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser	x	☐	☐	☐	Under året har inget hittills noterats som föranlett åtgärder.

Kommentarer: Nämnden har elva mål varav åtta är prioriterade av kommunfullmäktige. Nämnden har diskuterat mål och måluppfyllelse under året men diskussionen har främst handlat om mål där avvikelser finns. I verksamhetsplanen för 2019 har nämnden kompletterat med mätetal ett eller flera till varje mål. Vi bedömer att nämnden i viss utsträckning har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom mätetalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styrsignaler till verksamheten. Vi anser dock att detta kan förbättras ytterligare.

7.2 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
2.1	Budget-prognos-utfall	x	☐	☐	☐	Förvaltningen redogör för budget – utfall och prognos
2.2	Frekvens och kvalitet på rapporteringen	x	☐	☐	☐	Redovisas vid 3 tillfällen/år enligt centrala instruktioner, DÅR 1 per 30/4, DÅR 2 per 31/8 samt i verksamhetsberättelsen (helår). SBN har utöver detta ytterligare en uppföljning per 30/10.
2.3	Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser	☐	x	☐	☐	Under året har inget hittills noterats som föranlett åtgärder, därav svaret nej.

Kommentarer: Rapportering sker i samband med månads-, delårs- och årsrapport, totalt tre gånger per år enligt de mallar och instruktioner som fastställs centralt samt ytterligare en uppföljning till nämnde per 31/10. Vid behov fattas beslut exempelvis i samband med rapporterad avvikelse men hittills under året har inget noterats som föranlett åtgärder därav svaret nej på fråga 2.3. I delårsrapport nummer två redovisar nämnden ett överskott på 41 mkr för perioden och prognostiserar ett överskott på 36,4 mkr vid årsskiftet. Överskottet återfinns framförallt inom fastighetsavdelningen. Enligt delårsrapporten förklaras överskottet huvudsakligen på att utgifter för underhåll numera hanteras korrekt och tas som investeringar och inte som drift. Ledamöterna anser att de får bra uppföljningar på nämnderna. Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är översiktlig,

7.3 Intern kontroll

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning	J a	N ej	D el- vi s	V et ej	Kommentarer
3.1	Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll	X	☐	☐	☐	
3.2	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen	X	☐	☐	☐	
3.3	Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys	X	☐	☐	☐	Se tillämpningsanvisning Internkontroll Stadsbyggnadsnämnden
3.4	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	X	☐	☐	☐	Se tillämpningsanvisning Internkontroll Stadsbyggnadsnämnden
3.5	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	X	☐	☐	☐	Vid behov tas sådana beslut.

Kommentarer: Nämnden har fattat beslut om tillämpningsanvisningar för internkontroll vilket vi anser är bra. I tillämpningsanvisningarna hänvisas dock till reglementet för internkontroll som upphört att gälla. Vi rekommenderar därför att tillämpningsanvisningarna revideras. Nämnden arbetar med den interna kontrollen i samband med de årliga planeringsdagarna och är delaktiga i risk- och konsekvensanalysen. Nämnden har inte fattat beslut om några egna kontroller som nämnden ska genomföra men som inte ska göras på förvaltningsnivå vilket nämnden enligt tillämpningsanvisningarna kan göra om de så önskar. Resultatet från internkontrollen rapporteras till nämnden vid delårsuppföljning samt i samband med årsredovisningen. Vi bedömer att nämnden har en god struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi men att nämndens delaktighet kan stärkas.

7.4 Övriga frågor

Fråga 1

I förra årets grundläggande granskning påtalade revisionen att stadsbyggnadsnämnden behöver fortsätta att stärka sitt korruptionsförebyggande arbete. Hur fortlöper detta arbete? Vilka åtgärder är vidtagna?

Stadsbyggnadsnämndens svar:

Mycket arbete har lagt ner och bland annat har webbutbildning genomförts.

Fråga 2

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

I delårsrapporten kan vi läsa att endast två detaljplaner som innehåller arbetsplatsområden har antagits. Hur går det?

Stadsbyggnadsnämndens svar:

Målsättningen att ha 10 detaljplaner med arbetsplatsområden antagna under året kommer inte att nås. 10 detaljplaner är ett väldigt ambitiöst mål och arbetet med Hertsöfältet har prioriterats och tagit mycket tid. När det blir klart möjliggör det ett stort antal arbetstillfällen.

Fråga 3

Nämnden fick information om storleken på konsultkostnaderna för några år tillbaka i tiden och ombads kommentera detta.

Stadsbyggnadsnämndens svar:

Det föranleddas av en diskussion men nämnden enades om att det är nödvändigt inom vissa kompetensområden men kan inte för stunden avgöra om man håller det på en "rimlig" nivå.

7.5 Risker

Redogör för de allvarligaste risker och hot mot verksamheten som ni ser framför er, både på lång och kort sikt.

Stadsbyggnadsnämndens svar:

Nämnden har bifogat bruttolisterna från arbetet med internkontrollen. Där har riskbedömning genomförts. Höga värden (max är 16) har identifierats enligt nedan:

Fastigheter:

Kontrollera och säkerställ att gällande etiska riktlinjer samt riktlinjer för gåvor följs. (12)

Kontrollera och säkerställ att dataskyddsförordningen (GDPR) följs. (12)

Säkerställ att projektmodellen följs (12)

Säkerställ att slutbevis är uthämtat vid entreprenader (12)

Ledning- och verksamhetsstöd:

Kontrollera och säkerställ att dataskyddsförordningen (GDPR) följs. (12)

Vatten och avlopp:

Säkerställa att avledning och rening av spillvatten utförs enligt fastställda myndighetskrav. (12)

Säkerställa att facklad mängd rötgas understiger 10% av producerad volym. (12)

8 Överförmyndarnämnden

8.1 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar som styrsignaler till verksamheten	Ja	N ej	Del -vis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt målen	x	☐	☐	☐	
1.2	Har nämnden/styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara	x	☐	☐	☐	
1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser	x	☐	☐	☐	Vid uppföljning av de tillsynsmål som har satts omfördelas resurserna utifrån utfallet. Se bif ex granskade årsräkningar.

Kommentarer: Nämnden har elva mål varav åtta är prioriterade av kommunfullmäktige. I delårsuppföljningen per sista augusti följer nämnden upp totalt sex mål varav fyra är prioriterade av kommunfullmäktige. I sin verksamhetsplan för 2019 har nämnden beslutat om fem mål för verksamheten. Vi bedömer att nämnden i viss utsträckning har tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och genom mätetalen brutit ned dessa så att det i vissa fall fungerar som styrsignaler till verksamheten. Vi anser dock att detta kan förbättras ytterligare och att kopplingen mellan verksamhetsplanen och uppföljningarna blir tydligare.

8.2 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering	Ja	Nej	D el- vi s	V et ej	Kommentarer
2.1	Budget-prognos-utfall	x	☐	☐	☐	Se bif delårsuppföljning
2.2	Frekvens och kvalitet på rapporteringen	x ☐	☐	☐	☐	Budgetuppföljning för alla siffror på varje sammanträde
2.3	Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser	x ☐	☐	☐	☐	Överförmyndarnämnden har alltid gjort ett positivt resultat. Rapporteras löpande under året.

Kommentarer: Enligt delårsrapporten per sista augusti redovisar nämnden ett överskott på 280 tkr. Prognosen för helåret uppgår till + 600 tkr. Budgetuppföljning sker vid varje sammanträde och ledamöterna tycker att uppföljningarna är bra. Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är väldigt översiktlig, bedömer vi att nämndens interna ekonomistyrning är tillräcklig.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

8.3 Intern kontroll

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksamhet som redovisning	J a	N ej	D el- vi s	V et ej	Kommentarer
3.1	Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll	x	☐	☐	☐	
3.2	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen	x	☐	☐	☐	Internkontrollplan för 2019
3.3	Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys	x	☐	☐	☐	Detta görs på varje verksamhetsplanering då riskbedömning görs och värderas utifrån matrisen i Luleå kommuns riktlinje för intern kontroll och riskbedömning.
3.4	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	x	☐	☐	☐	Följs upp och redovisas till nämnden i oktober. Se bif uppföljning för intern kontrollplan 2019
3.5	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	x	☐	☐	☐	Vid uppföljning av internkontrollen för 2018 uppmärksammades att notering saknades på beviljade uttagstillstånd. En ny punkt lades till på checklistan som ligger till stöd för granskningen och för 2019 såg samma uppföljning mycket bättre ut.

Kommentarer: På varje verksamhetsplanering genomförs riskbedömning och värderas utifrån matrisen i Luleå kommuns riktlinje för internkontroll. Arbetet med intern kontroll följs upp och redovisas till nämnden i oktober. Vid uppföljning av intern kontroll 2018 uppmärksammade nämnden att notering saknades på beviljade uttagstillstånd. En ny punkt lades till på checklistan som ligger till stöd för granskningen och för 2019 såg samma uppföljning mycket bättre ut. Nämnden har antagit en internkontrollplan där egna kontrollmoment kompletterar de obligatoriska kontrollmomenten. Vi bedömer att nämnden har en struktur för intern styrning och kontroll avseende verksamhet och ekonomi.

8.4 Övriga frågor

Fråga 1

Hur ser ärendemängden ut jämfört med tidigare år?

Överförmyndarnämndens svar:

Ärendemängden är relativt konstant även om antalet ensamkommande barn nu är tillbaka på normal nivå eftersom de ungdomar som kom under tillströmning 2015 nu har fyllt 18 år och inte längre står under överförmyndarnämndens tillsyn.

8.5 Risker

Redogör för de allvarigaste risker och hot mot verksamheten som ni ser framför er, både på lång och kort sikt.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

Överförmyndarnämndens svar:

Det finns en risk att det blir svårare att rekrytera ställföreträdare. Uppdragens karaktär är generellt svårare än tidigare på grund av att godman/förvaltarskap dels anordnas för yngre personer och dels för att gemene mans familjesituationer och ekonomier är mer komplexa och uppdragen kräver att ställföreträdare har fler kontakter än om en person bor på ett äldreboende. Vi befarar att medmänniskors vilja att åta sig ideella uppdrag kommer att minska. Den lagstiftning som reglerar området är också föråldrad.

9 Kost- och servicenämnden

Kost- och servicenämnden är en gemensam nämnd med Piteå kommun. Piteå är värdkommun vilket innebär att det är Piteå kommun som ansvarar för beredning och verkställighet av nämndens beslut, planering och administration samt för nämndens sekretariat.

9.1 Målstyrning

1	Mål och måluppfyllelse	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt mål som är tydligt kopplade till KF:s mål?	X				Två av Kommunfullmäktiges mål är nämndens mål; Livsmiljö (producera välsmakande, kvalitetssäkrade och näringsriktiga maträtter) och Ekonomi (budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser).
1.2	Har nämnden/styrelsen formulerat målen så att de är mätbara?	X				Genom en e-tjänst rapporteras avvikelser av respektive kommun. En sammanställning av avvikelser redovisas för nämnden kvartalsvis. Personal vid vård- och omsorgsboenden i Luleå kommun har besvarat en enkät om matens kvalitet. Nämnden får en redovisning vid decembersammanträdet.
1.3	Följer nämnden/styrelsen upp hur målen utvecklas under året?	X				Vid månadsuppföljningar och helårsprognos.
1.4	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder vid brister i måluppfyllelsen?		X			Under året har det inte funnits anledning för nämnden att besluta om åtgärder vid brister i måluppfyllelse.

Kommentarer: Nämnden har inte fastslagit några egna nämndspecifika mål. Nämnden är relativt ny och har därför arbetat med att hitta arbetsformer. De mål som styrs efter är de av kommunfullmäktige i Piteå fastställda målen. Revisionen bedömer att det på fråga 1.1 i ovan tabell inte ska besvaras med "Ja". Vår bedömning är att det saknas egna nämndspecifika mål och vi anser därför att nämnden bör fastslå egna nämndspecifika mål.

Avvikelsesrapportering finns och sker löpande till nämnden. Åtgärder utifrån upptäckta brister är vidtagna. De brister som upptäckts har varit av verksamhetskaraktär vilket verksamheten hanterat

9.2 Ekonomistyrning

2	Ekonomistyrning	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
2.1	Har nämnden/styrelsen fastställt en budget i balans?	X				Nämnden har fastställt en nollbudget, dvs intäkter och kostnader är lika stora.
2.2	Följer nämnden/styrelsen upp ekonomin och upprättar prognoser tillräckligt under året?	X				Förvaltningen upprättar månadsrapport med helårsprognos. Nämnden följer upp ekonomin, där månadsrapport med helårsprognos ingår, vid varje nämndssammanträde.
2.3	Har nämnden/styrelsen fattat beslut om tillräckliga åtgärder för att uppnå budgeten?		X			Under 2019 har inga åtgärder vidtagits då behovet inte funnits.
2.4	Har nämnden/styrelsen redovisat en konsekvensanalys till KF i de fall budget inte anses stå i relation till uppdraget?		X			Budgetramen ska hållas genom effektiv hushållning med disponibla resurser. Budget har stått i relation till uppdraget.

Kommentarer: Budget läggs utifrån självkostnadsprincipen. Företrädare för nämnden uppgav att det kan vara svårt att budgetera verksamheten eftersom det är det första verksamhetsåret. Utfall mot budget stäms av och redovisas till nämnden regelbundet. Ett eventuellt över-/underskott fördelas utifrån insats enligt framräknad fördelningsnyckel. Prognosen för 2019 pekar på nollresultat.

9.3 Intern kontroll

3	Intern kontroll	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
3.1	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen?	X				Uppföljning sker i samband med årsbokslut. Redovisning till nämnden sker vid sammanträdet i december.
3.2	Är nämnden/styrelsen delaktig i risk- och väsentlighetsanalysen som ligger till grund för planen?	X				Ja, internkontrollplanen inklusive risk- och väsentlighetsanalys för 2019 beslutades av nämnden 2019-04-25 §7.
3.3	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	X				Planen är att slutredovisning av internkontrollplanen görs under december månad varje år. Eventuella avvikelser rapporteras löpande till nämnden under året.
3.4	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	X				Ja, nämnden fattar beslut vid behov.

2020-02-20

Kommentarer: Nämnden antog internkontrollplan för nämndens verksamhetsområde i slutet av april 2019. Uppföljning av internkontrollplanen har redovisats till nämnden. I risk- och väsentlighetsarbetet som föregått internkontrollplanen har exempelvis risken om vad händer om ett stort strömavbrott sker lyfts dvs. om beställningssystemet slås ut hur säkerställs att beställarna får matleverans.

9.4 Riskanalys

4	Riskanalys	Ange minst fem övergripande risker
4.1	Redogör för nämndens/styrelsens övergripande riskanalys och de risker som finns inom verksamhetsområdet kommande år	Nämnden kommer att få förslag till internkontrollplan för 2020, inklusive risk- och konsekvensanalys, vid sammanträde 2019-12-03. Förslaget är ett underlag från styrgruppen. Styrgruppen består av tjänstepersoner från Luleå och Piteå kommuner.

9.5 Övrigt

- Det har genomförts uppföljning av vad mottagarna tycker om maten. Bland annat visar undersökning som gjorts i Luleå kommun att brukarna generellt är nöjda med maten. Företrädare för nämnden anser att det är mycket positivt att brukarna kan välja på flera maträtter.
- Kost och servicenämnden hanterar produktion och leverans av mat. Nämndens uppdrag sträcker sig fram till lastbryggan, därefter tar verksamheterna i respektive nämnd över ansvaret.
- Nämnden har valt att ha en styrgrupp som består av tjänstepersoner både från Piteå och Luleå. Styrgruppen bereder ärendena till nämnden.
- Att kostfrågan hanteras i två nämner i Piteå kommun anser företrädare för nämnden kan upplevas svårhanterat vad gäller gränsdragning och ansvar. Kost- o servicenämnden hanterar maten för ordinärt boende i Piteå och Luleå kommun samt vård och omsorgsboenden i Luleå kommun och fastighets- och servicenämnden hanterar kost till förskola, skola och särskilt boenden i Piteå kommun.
- Samarbete över kommungränserna anses generellt vara bra exempelvis kan kompetenser samnyttjas och eventuella investeringar delas på fler aktörer.

10 E-nämnd

Gemensam nämnd tillsammans med samtliga Norrbottens kommuner.

Arjeplog, Arvidsjaur, Boden, Gällivare, Haparanda, Jokkmokk, Kalix, Kiruna, Luleå, Pajala, Piteå, Älvsbyn, Överkalix och Övertorneå kommuner har inrättat en gemensam E- nämnd. Genom samverkan vill medlemskommunerna uppnå intentionerna i Strategin för e-Samhället och består av samordning för utveckling inom e-förvaltning.

Med e-förvaltning avses verksamhetsutveckling i offentlig förvaltning som drar nytta av informations- och kommunikationsteknik, kombinerad med organisatoriska förändringar, nya kompetenser och utvecklade processer.

Luleå kommun är värdkommun. Nämnden tillsätts därmed i Luleå kommun och ingår i dess organisation. E-nämnen sammanträder fyra gånger per år.

10.1 Målstyrning

Enligt verksamhetsplanen ska effekten av e-nämndens verksamhet och samverkan mellan kommunerna leda till:

- att öka attraktiviteten genom bättre service till medborgare och näringsliv – oavsett kommun inom e-nämnden
- att bidra till en snabbare utveckling inom e-förvaltning, digitalisering för samtliga kommuner
- att effektivare nyttja resurser och kompetens genom samverkan
- att säkra kompetensförsörjning inom så väl digitaliseringsområdet som olika verksamhetsområden genom att skapa förutsättningar för mellankommunal samverkan
- att minska kostnader för utveckling och drift som kan ske gemensamt, genom gemensamma alternativ
- att förbättra omvärldsbevakningen för den enskilda kommunen

10.2 Ekonomistyrning

Den ekonomiska rapporteringen följer värdkommunens struktur för uppföljning, vilket vanligtvis är månadsvis. Nämnden får uppdatering vid sammanträden antingen inom ramen för ärendet "Aktuellt och pågående" eller via ett eget ärende "Budget, Verksamhetssummering eller Lägesrapport budget och ekonomi".

10.3 Intern kontroll

Det finns ingen upprättad internkontrollplan för 2019 och därmed ingen uppföljning. Då det saknas risk- och väsentlighetsanalys, internkontrollplan och uppföljning uppmanar vi nämnden att ta fram och besluta om dessa.

11 Kommunstyrelsen

11.1 Målstyrning

1	Har nämnden/styrelsen tolkat mål och uppdrag från fullmäktige och brutit ned dessa så att de fungerar	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
1.1	Har nämnden/styrelsen fastställt målen	☒	☐	☐	☐	<p>Kommunfullmäktiges planeringsförutsättningar gäller för hela kommunkoncernen. Underlaget utgör grund för fullmäktiges beslut om utvecklingsområden för mandatperioden och årsmål.</p> <p>Det är ett stöd för att utveckla och förbättra den kommunala verksamheten. Varje nämnd ska ha en bra struktur för det egna arbetet med verksamhetsplaneringen och den egna planeringen ska omhänderta de förutsättningar som tas fram i planeringsförutsättningarna.</p> <p>Planeringsförutsättningarna utgör även en grund för moderbolagets arbete med att ta fram ägardirektiv för bolagen i bolagskoncernen. Planeringsprocessen för framtagande av utvecklingsområdena för kommunkoncernen inleds med Resultat- och framtidsdagar där en orienterande diskussion sker utifrån en in- och omvärldsanalys. Förvaltningarna har även uppdaterat fakta kring de mål och kompletterande uppdrag som fullmäktige beslutade för året innan detta för att få vägledning huruvida målformuleringarna är aktuella för kommande år. Den årliga uppföljningen av översiktsplanen är också en viktig byggsten i planeringsprocessen och de förbättringsområden som identifierats i denna uppföljning har beaktats i framtagande av utvecklingsområden och mål för 2019. Utifrån de diskussioner som förevarit tas det fram ett underlag med måluttryck som presenteras för konkretisering vid en gemensam planeringsdag för kommunkoncernen. Nämnder och förvaltningar får utifrån denna process ett eller flera övergripande mål som fastställts i kommunstyrelsen på uppdrag av kommunfullmäktige för hela kommunkoncernen. Respektive KS-förvaltning arbetar sedan, var för sig, vidare med mål som har bäring på det specifika uppdraget. Verksamhetsplanen inklusive målen fastställs sedan i kommunstyrelsen i rollen som nämnd.</p>
1.2	Har nämnden/styrelsen konkretiserat målen så att de är mätbara	☒	☐	☐	☐	<p>I den process som varit har det funnits en ambition att alla mål ska vara mätbara. En förutsättning för det är att målen inte är generella, vilket tidigare varit fallet. I det underlag som gäller för framtagande av den strategiska planen 2019-2021 är alla KF-mål mätbara. Det är fortfarande en process att gå från mål som bara är generella till mål som är specifika och fullt mätbara.</p>

2020-02-20

1.3	Har nämnden/styrelsen beslutat om åtgärder/analys vid avvikelser	☒	☐	☐	☐	När uppföljningsrapporter presenteras finns möjlighet att diskutera eventuella avvikelser och fatta beslut. Det har under perioden jan-sept 2019 fattats beslut om åtgärder vid avvikelser utifrån den förenklade delårsrapporten för april 2019 och delårsrapporten för augusti 2019.
-----	--	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

Kommentarer: På mötet framkommer att det vid årets planeringsdag ägnades en timme åt målarbetet vilket de flesta ansåg vara för lite. Bland ledamöterna fanns önskemål om fler KS-dagar att diskutera mål mm på samt att fler tillfällen behövs där kan arbeta med att bryta ner KF:s mål och ta fram egna mål som via indikatorerna är mätbara. Vi håller med ledamöterna och rekommenderar att mer tid ägnas målarbetet och att kommunstyrelsen gör denna process till sin egen.

11.2 Ekonomistyrning

2	Har nämnden/styrelsen en ekonomistyrning samt ekonomisk uppföljning och rapportering	J a	Ne j	Del - vis	V et ej	Kommentarer
2.1	Budget-prognosutfall	☒	☐	☐	☐	<p>Kommunstyrelsen behandlar månadsrapport, delårsrapport och årsuppföljning. Månadsrapporterna är en informationspunkt på kommunstyrelsens möten och omfattar kommunens ekonomi, befolkning- och personalstatistik. Delårsrapporterna redovisas till kommunfullmäktige 1 gång per år. Delårsrapporten ska omfatta hela kommunkoncernen. Respektive nämnd och bolag ska kommentera och analysera periodens ekonomiska utfall. I samband med periodresultatet lämnas en årsprognos av det ekonomiska utfallet samt en prognos över hur de klarar av sin måluppfyllelse för året. Om den ekonomiska prognosen för en nämnd visar ett underskott ska en åtgärdsplan redovisas som får ekonomin i balans. Av åtgärdsplanen ska framgå orsak/-er till avvikelserna, avvikelsernas storlek, förslag till åtgärder samt tidpunkter för dessa.</p> <p>Den avslutande uppföljningen för verksamhetsåret i samband med bokslutet ska dokumenteras i en för kommunkoncernen gemensam årsredovisning. Årsredovisningen och revisionsberättelsen ska behandlas i kommunfullmäktige senast under mars månad. Respektive nämnd ska till kommunfullmäktige kommentera avvikelser mot den planerade måluppfyllelsen enligt den strategiska planen. Rapporteringen till respektive nämnd kan däremot vara mer detaljerad, exempelvis ska respektive indikator kommenteras och rapporteras i nämndens verksamhetsberättelse för året.</p>
2.2	Frekvens och kvalitet på rapporteringen	☒	☐	☐	☐	Se svar ovan.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

2.3	Fattas beslut om åtgärder vid avvikelser	☒	☐	☐	☐	När uppföljningsrapporter presenteras finns möjlighet att diskutera eventuella avvikelser och fatta beslut. Det har under perioden jan-sept 2019 fattats beslut om åtgärder vid avvikelser utifrån den förenklade delårsrapporten för april 2019 och delårsrapporten för augusti 2019.
-----	--	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	--

Kommentarer: Kommunstyrelsen behandlar delårs- och årsuppföljningar. Dessa omfattar hela kommunkoncernen. Frekvensen av rapportering har utökats i och med månadsrapporter som omfattar kommunens ekonomi, befolkning och personalstatistik. Dessa hanteras dock endast som informationspunkter. Kommunstyrelsen får uppföljningarna muntligt presenterade och i skrift men oftast med mycket kort framförhållning vilket gäller främst månadsrapporterna. Den korta framförhållningen kan medföra att genomläsningen endast blir övergripande och att frågor därigenom inte ställs. Vi rekommenderar därför att kommunstyrelsen säkerställer att det ges tillräckligt med tid för inläsning av de ekonomiska rapporteringarna.

Enligt delårsrapport nummer två per sista augusti redovisar KS Kommunstaben ett överskott på 20 mkr medan årsprognosen uppgår till +13,5 mkr. KS Kollektivtrafik redovisar ett underskott på 2,5 mkr för delåret och prognostiserar en budget i balans för helåret, KS Arbetsmarknadsförvaltningen redovisar ett underskott på 1,5 mkr vid delåret och prognostiserar +3,1 mkr för helåret och slutligen redovisar KS Räddningstjänsten ett överskott på 0,5 mkr för delåret och prognostiserar en budget i balans för helåret.

Enligt kommunstyrelsens svar under punkt 2.1 ovan ska en åtgärdsplan redovisas för en ekonomi i balans om den ekonomiska prognosen för en nämnd vid delårsuppföljning visar ett underskott. Vi anser att detta är bra och att det visar på att uppföljningarna är avsedda att fungera som styrmedel. Som ett exempel kan lyftas att kommundirektören, vid kommunstyrelsesammanträdet 2019-06-03 §183, med anledning av det prognostiserade underskottet i delårsuppföljningen per april fick i uppdrag att redovisa åtgärder i syfte att uppnå målen i strategisk plan och budget. Någon redovisning av dessa åtgärder har vi inte kunnat hitta och vi rekommenderar kommunstyrelsen att arbeta fram rutiner för att säkerställa att samtliga uppdrag återrapporteras till kommunstyrelsen oavsett om de är uppnådda eller ej.

11.3 Intern kontroll

3	Finns ett systematiskt arbete med intern kontroll avseende såväl verksam-	Ja	Nej	Delvis	Vet ej	Kommentarer
3.1	Finns en övergripande struktur i kommunen (reglemente/riktlinjer) för intern kontroll	☒	☐	☐	☐	Kommunen har övergripande riktlinjer som gäller för hela kommunkoncernen. Dessa riktlinjer avser den kontrollplan som hanteras i Stratsys och är kopplad till den ordinarie verksamheten. I kommunallagen omfattar begreppet intern kontroll ett vidare perspektiv än det som ingår i kontrollplanen för den ordinarie verksamheten. Se bilaga för kommunens riktlinjer om intern kontroll.

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

3.2	Finns det en fastställd årlig plan för uppföljning av den interna kontrollen	☒	☐	☐	☐	<p>Kommunstyrelsen bedömer årligen om det finns behov att ta fram obligatoriska kontrollmoment. De obligatoriska kontrollmomenten gäller hela kommunkoncernen. Kommunstyrelsen gör ingen kontrollplan för styrelsens eget arbete</p> <p>Kontrollplan för ett år ska upprättas och antas av nämnden/styrelsen senast januari samma år. En risk- och väsentlighetsanalys ska alltid göras före kontrollplanen fastställs.</p> <p>I samband med årsredovisningens upprättande ska resultatet från uppföljningen i den interna kontrollen rapporteras till kommunstyrelsen. En övergripande sammanställning för hela kommunkoncernen görs en gång per år för att säkerställa kommunstyrelsens uppsiktsplikt.</p> <p>Se bilaga för nämndens/styrelsens senaste internkontrollplaner.</p>
3.3	Är internkontrollplanen ett resultat av genomförd risk- och väsentlighetsanalys	☒	☐	☐	☐	<p>En utsedd grupp bestående av representanter från flera förvaltningar gör en grov riskbedömning som leder till ett underlag med obligatoriska kontrollmoment för hela kommunkoncernen som tillställs kommunstyrelsen för beslut. Beslutade obligatoriska kontrollmoment ska riskbedömas i respektive verksamhet. För 2019 ledde riskbedömningen fram till ett beslut om att fastställa 5 obligatoriska kontrollmoment. Kommunstyrelsens förvaltningar tar fram egna kontrollplaner som bygger på en bruttolista och en riskbedömning där "hantera risk" innebär att kontrollmomentet ingår i kontrollplanen som följs upp.</p> <p>Se bilaga för kommunstyrelsens förvaltningars senaste dokumentation gällande riskanalys.</p>
3.4	Rapporteras resultat från arbetet med intern kontroll till nämnden/styrelsen	☒	☐	☐	☐	<p>Den interna kontrollen följs upp på årsbasis och en sammantagen uppföljning per förvaltning görs för hela kommunen och sker i en egen rapport i samband med årsredovisningen och tas upp som ärende i kommunstyrelsen. För 2019 har uppföljningsrapporten ännu inte gjorts.</p>
3.5	Fattas beslut eller ges direktiv vid konstaterade avvikelser/brister	☒	☐	☐	☐	<p>När uppföljningsrapporten presenteras finns möjlighet att diskutera eventuella avvikelser. För 2018 konstaterades inga brister/avvikelser som medförde någon ytterligare åtgärd.</p>

Kommentarer: Luleå kommun har en övergripande struktur gällande den interna kontrollen. Kommunstyrelsen arbetar fram obligatoriska kontrollmoment som ska riskbedömas i de mottagande verksamheterna tillika nämnderna. Kommunstyrelsen har antagit räddningstjänstens förslag på internkontrollplan för 2019 vilken endast innehåller de

2020-02-20
kontrollmoment som kommunfullmäktige fastställt för 2019. Arbetsmarknadsförvaltningen har levererat egna kontrollmoment kopplat till den egna verksamheten. För kommunstabens interna verksamheter saknas dock en bruttolista över kontrollmoment samt en riskanalys av dessa. Av kommunstyrelsens verksamheter har endast arbetsmarknadsförvaltningen en egen intern rutin/tillämpningsanvisning för internkontrollen vilket ska finnas enligt den övergripande riktlinjen som gäller för hela kommunkoncernen.

Den övergripande strukturen för internkontroll har dock visat sig vara otillräcklig då det under hösten har uppdagats allvarliga brister inom kommunstyrelsens verksamheter. Till exempel har rapportering av vissa delegationsbeslut fallerat under 18 månader utan att något kontrollsystem fångat upp detta. Dessutom har en enskild tjänsteperson brutit i efterlevnaden av upphandlingsreglerna utan att detta via någon kontrollfunktion uppdagats i tid. Händelserna i sig är allvarliga men kanske än allvarligare är att händelserna har kunnat inträffa och fortgå under förhållandevis lång tid utan att upptäckas. Detta visar vikten av en noggrann och uttömmande risk- och väsentlighetsanalys av all verksamhet. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att skyndsamt utarbeta kontrollmoment för den interna verksamheten inom kommunstaben som förhindrar att liknande händelser kan ske igen. Utifrån vad som framkommit av den grundläggande granskningen, som till sin karaktär är översiktlig, bedömer vi att kommunstyrelsens arbete med den interna kontrollen är otillräcklig och måste förbättras.

11.4 Övriga frågor

Fråga 1

I den granskning gällande Kommunstyrelsens uppsiktsplikt som genomfördes i början av 2019 var en av rekommendationerna att kommunstyrelsen skulle "Prioritera arbetet med utveckling av styrmodellen samt en tydligare koppling mellan beslutade mål och resursfördelning" Enligt Kommunstyrelsens svar så pågår ett arbete där ett deluppdrag är att se över resursfördelningen vid framtagandet av kommunfullmäktiges mål för att vid behov ge rätt förutsättningar att målen uppnås och ger effekt. Hur fortlöper detta arbete? Beskriv.

Kommunstyrelsens svar:

Kommunens styrmodell kommer ses över i och med den omorganisation som sker inom kommunstaben med början under 2020. När det gäller beslutade mål och resursfördelning förväntades kommunfullmäktiges mål för 2019 att lösas inom nämndernas tilldelade ramar.

Fråga 2

Diskuteras det i Kommunstyrelsen vad som händer i övriga nämnder?

Kommunstyrelsens svar:

Vissa ledamöter tycker att det pratas tillräckligt medan andra att det kan utvecklas. Någon tyckte att KS bör granska sig själv inåt i organisationen. En reflektion lyftes – används resurserna ute i verksamheten på ett optimalt sätt= tex överskott på underhåll -hur påverkar det? Andra överskott hur påverkar det verksamheten på sikt. Det är inte bara pengar utan verksamhetsmål också.

Fråga 3

Hur hanteras personalfrågor? Tidigare fanns ett PU men inte nu längre. Har det medfört att personalfrågorna hamnat i skymundan?

Luleå kommun
Grundläggande granskning

2020-02-20

Kommunstyrelsens svar:

Det finns inga specifika personalpunkter på kommunstyrelsens dagordning tex hur möta framtida personalproblem. Ledamöterna anser dock att detta är viktigt och att det måste hanteras på ett bra sätt för att klara personalförsörjningen framöver.

Fråga 4

Kommundirektörens rapport är bra men hur hanteras informationen vidare?

Kommunstyrelsens svar:

Vissa ledamöter har önskemål om att denna rapport kommer tidigare så det kan behandlas på gruppmöten och därigenom kan eventuellt kompletterande frågor kunna ställas. Återkoppling behövs så förbättringspotential finns även om punkten är bra. Tidigare har det funnits en dialog mellan kommundirektören och gruppledarna men det finns inte längre och det är oklart hur det kommer bli framöver.

11.5 Risker

Redogör för de allvarligaste risker och hot mot verksamheten som ni ser framför er, både på lång och kort sikt.

Risker på kort sikt

Kompetensförsörjning i hela kommunen

KS har personalansvar över de "kontor" där det varit turbulent så KS bör ta ett stort ansvar i detta.

Risker på lång sikt

Kompetensförsörjning

Kostnaderna ökar mer än intäkterna

Andra utmaningar:

Klimatmål

Likvärdig skola i hela kommunen

En god och nära vård (region, hemtjänst, ÄO mm)

Samma dag som ovan
KPMG AB

Eva Henriksson

Kommunal yrkesrevisor

Camilla Strömbäck

Kommunal yrkesrevisor